

Översyn av EU:s luftvårdspolitik: vad händer med direktivets gränsvärden?

Matthew Ross-Jones

Enheten för luft och klimat

Naturvårdsverket

Övergripande mål för luft

EU:s sjätte miljöhandlingsprogram:

"Att uppnå luftkvalitetsnivåer som inte leder till betydande konsekvenser eller risker för människors hälsa eller miljön."

Sveriges miljömål frisk luft:

"Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas."

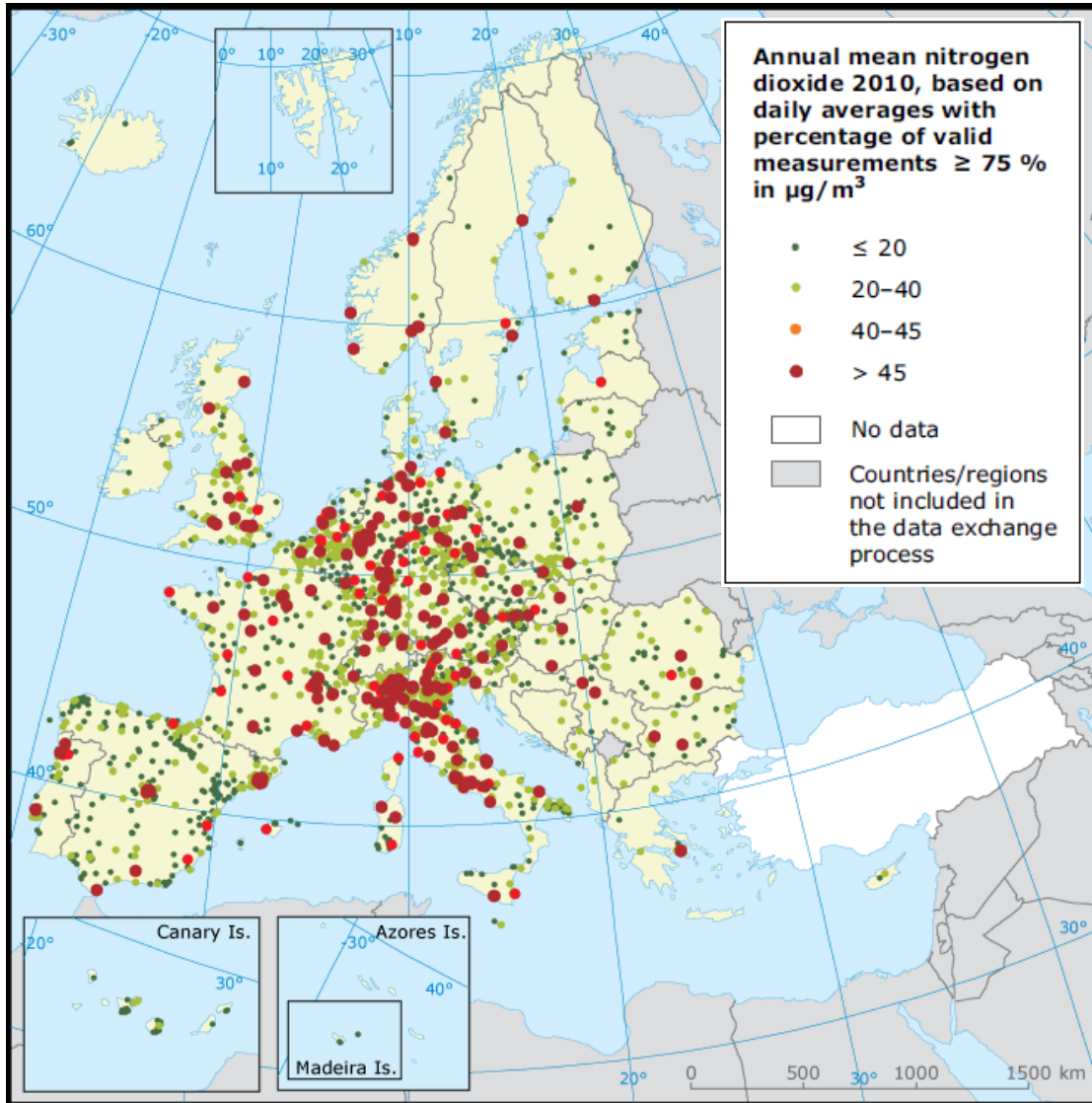
- Tematisk strategi för luftföroreningar (TSAP) - 2005
 - Delmål till 2020 (minskade hälsoförluster och skador på ekosystem)
 - Luftkvalitetsdirektiven (2008/50/EG & 2004/107/EG)
 - Utsläppstakdirektiv (2001/81/EG)
 - Sektorsåtgärder:
 - Transport
 - Energi
 - Jordbruk
 - Industri
 - Hushåll
 - Avfall
- Vissa svårigheter har förekommit med genomförande av TSAP
 - EU-kommissionen ser därför över TSAP 2011 – 2013

Översyn av EU:s luftvårdspolitik/TSAP

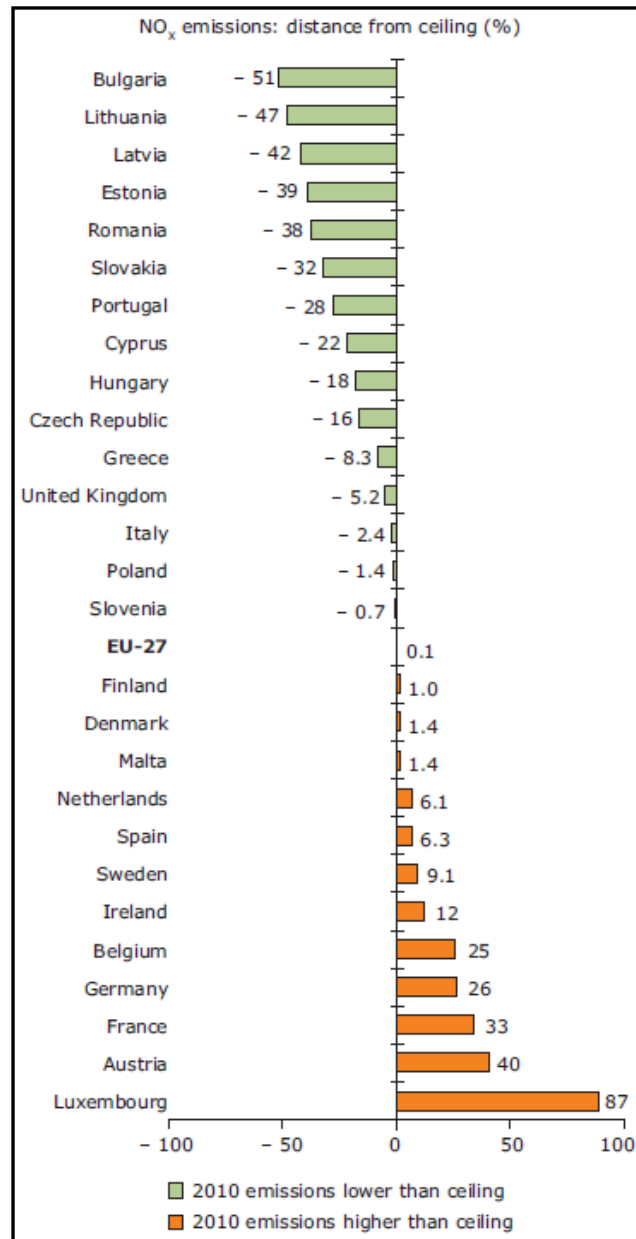
- 2013 är "luftens år" inom EU:
 - Ny tematisk strategi (TSAP) kommer presenteras under hösten
- "Stakeholder expert group" skapats som centrum för processen
- Stort antal projekt pågår för att ta fram underlag, inkl.:
 - WHO projekt (REVIHAAP & HRAPIE) om hälsoeffekterna av luftföroreningar
 - GAINS utsläppsberäkningar & scenarier fram till 2030/2050
 - Studier om utrymme för ytterligare utsläppsminskningar från relevanta sektorer (fram till 2030/2050)
- Offentligt samråd pågår om möjliga policyval (till mars 2013)

Läget inom EU vad gäller kvävedioxid

- EU:s luftkvalitetsdirektiv (2008/50/EG) fastsätter gränsvärden för NO₂:
 - 40 µg/m³ som årsmedelvärde
 - 200 µg/m³ som timmesmedelvärde¹
¹ får inte överskridas mer än 18 gånger per kalenderår
- Årsmedelvärdet överskrids i de flesta medlemsländerna
- Utsläppstakdirektivets tak för NO_x till 2010 uppnåddes inte av flera medlemsländer
- EU:s sektorsåtgärder och nationella/lokala åtgärder har hittills inte varit tillräckliga

Källa: [Air quality in Europe – 2012 report](#), EEA

Källa: [NEC Directive status report 2011](#), EEA

Samrådet om möjliga policyval

- 10 dec 2012 – 4 mars 2013
- ”Explanatory note” - sammanfattar problem och mål för framtida luftvårdspolitik
- Enkät om möjliga policyval för 2 olika målgrupper:
 1. allmänheten
 2. experter/tillämpare inom luftområdet
- Många frågor relevanta för problemet med NO₂

http://ec.europa.eu/environment/consultations/air_pollution_en.htm

Exempel på möjliga policyval: Samrådsfrågor

- Hur kan vi bäst säkerställa efterlevnad av luftkvalitetsdir.?
 - a) Ingen förändring mot nuvarande tillvägagångssätt
 - b) Icke-lagstiftande åtgärder (t.ex. *"Partnership Implementation Agreements"*, vägledning, finansieringsinitiativ)
 - c) Lätta på kraven för de föroreningar som överskrids mest (t.ex. höja gränsvärdena, tidsfrister)
 - d) Skärpa utsläppsreglering (t.ex. nya utsläppstak till 2020/2030, sektorsåtgärder)

Exempel på möjliga policyval: Samrådsfrågor (forts.)

- Bör gräns- och målvärden skärpas i linje med WHO:s riktvärden?
 - a) Ingen förändring behövs
 - b) Ja, se över så att de närmar sig riktvärdena
 - c) Skärpa värdena i framtiden, efter att ytterligare utsläppsminskningar har åstadkommits

Exempel på möjliga policyval: Samrådsfrågor (forts.)

- Behövs utökad reglering av ultrafina partiklar (t.ex. BC eller elementärt kol)? Endast mätningsskrav, eller som målvärde eller gränsvärde?
- Behövs reglering av andra komponenter av partiklar?
- Bör samordning mellan nationell och lokala nivåer bli obligatorisk för arbete med utsläppsminskning och åtgärdsprogram?

Exempel på möjliga policyval: Samrådsfrågor (forts.)

- Vilka åtgärder bör prioriteras inom transportsektorn?
 - a) Införa nya testmetoder för att säkerställa att verkliga utsläpp från Euro 6 dieselbilar motsvarar kraven
 - b) Skärpa krav för avgastester vid bilbesiktningar
 - c) Utveckla nya avgaskrav som skulle träda i kraft 2020
 - d) Utveckla strängare kompletterande och frivilliga krav som kan tillämpas särskilt i områden med överskridande (t.ex. som miljözon)
 - e) Införa krav på eftermontering ("retrofit") för gamla tunga lastbilar
 - f) Införa obligatoriskt vägavgiftssystem för tunga lastbilar
 - g) Utveckla särskilda testmetoder för utvalda urbana fordon (t.ex. bussar, sopbilar) som bättre återspeglar verkliga körningsmönster

Slutsatser: Översyn av EU:s luftvårdspolitik

- Ny tematisk strategi för luftföroreningar (TSAP) förväntas under hösten 2013:
 - Fokus på ett nytt utsläppstakdirektiv samt sektorsåtgärder?
 - Nytt luftkvalitetsdirektiv (med nya/reviderade GV & MV) förväntas inte. Revidering kommer sannolikt senare (2018-2020?)
 - Icke-lagstiftande åtgärder (t.ex. *”Partnership Implementation Agreements”*, vägledning) möjligt för att hantera problem med efterlevnad av luftkvalitetsdirektivet under tiden.
- Möjliga policyval öppna för ett offentligt samråd (till 4 mars)

Var hittas information om översynen?

- EU-kommissionens webbsida:
http://ec.europa.eu/environment/air/review_air_policy.htm
- CIRCABC arkiv med SEG-mötesdokument och alla presentationer:
<https://circabc.europa.eu/faces/jsp/extension/wai/navigation/container.jsp>
- matthew.ross-jones@naturvardsverket.se (010-698 1301)
anna.engleryd@naturvardsverket.se (010-698 1060)